

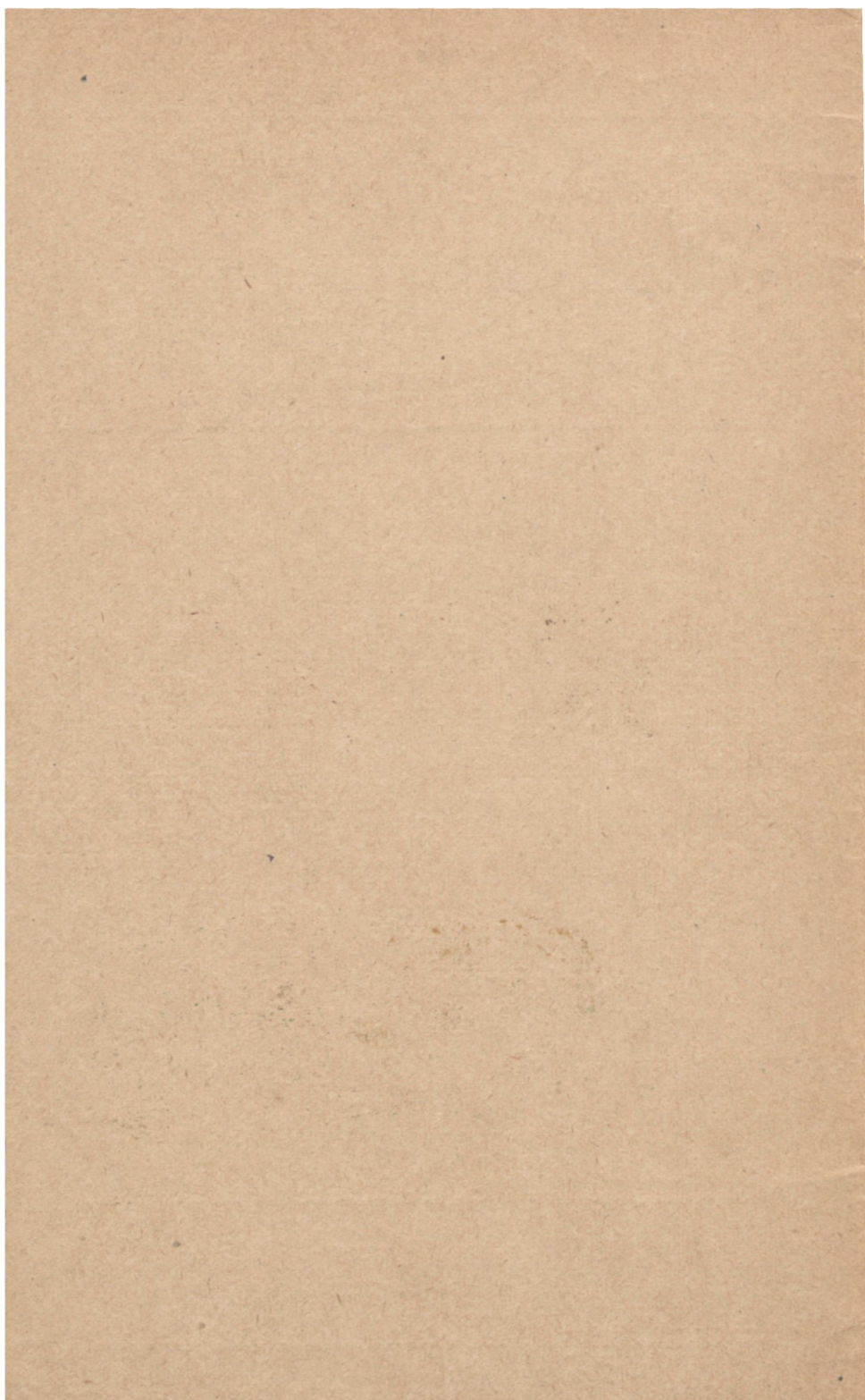
Ennemuistsed jutud lastele.

E. Petersoni jutustatud.

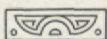

Tallinnas, 1909.

Eesti-kubermangu Kooliõpetajate Wastastikku Abiandmise Seltsi kirjastus.

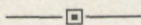

Ennemuistsed jutud lastele.

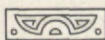

1. Lindude ja loomade sõda.
2. Rutt, tass, koer ja vinas.
3. Raks külma.

(E. Petersoni jutustatud.)

Sulga ilusate värvi piltidega.

Tallinnas 1909.

E. Petersoni kirjastus.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

96 206

1. Lindude ja loomade sõda.

I.

1. Karu oli metšast noore põdra kätte saanud ja tahtis teda ühe risuhunniku alla ära peita, et temal pärast poole sealt pehmet rooga oleks võtta.

Risuhunniku sees tuli aga pisukene risu-linnukene välja ja ja hakkas karu paluma:

„Kulla onukene, ära lõhu seda risuhunnikut ära, mul on siin pisukene pesakene ja pisukesed põrmukesed pojakesed sees! Ära lõhu ära!“

Ta hüppas ühe oksa pealt teise peale ja fiitsus haledasti. „Pea juu!“ urises karu. „Sina ja sinu peja!? Mis on sinust ja sinu poegadest kasu! Korista nad siit eest ära!“

„Kulla onufene!“ palus risulind edasi, „ma olen küll pisufene, aga eks natufene ole minust ikka ka kasu!“

„Wait,“ kisas vihane karu, „mis ma ütlesin, on jula tõsi: ei sinust, sinu sugulastest, ega ka kõigest lindudest ei ole kõige pisematgi kasu. Kärpsepüüdjad, jääsejõõjad, parmu-piinajad olete kõik!“

2. Karu kära oli hunt kuulnud ja sinna jooksnud. Ka õõ-kull ja kaarn olivad kära peale ligidale lendanud. Õõ-kullile oli see õige südamesse läinud, mis karu rääkis.

„Dhoo!“ hüidis ta jämeda passi healega. „Pole see asi nõnda hull! Dhoo! ohoo! Väi meist pole kasu?“

Enam ei saanud ta rääkida, kui kaarn sõna võttis ja ütles:

„Krant, Krant!“ Krant on wanakaru. Väi teotama!? Ülekohtused loomad! Meist on maa peal tuhat korda enam kasu, kui

teist!" Ja ta kirjendas jeda nõnda kõwasti, et mets kajas.

Rebane oli jeda riidu kuulnud; määr, ilwes, tõht, —
kõik olivad ligi kogunud.

Uga ka wares, rähn, peoleo ja kottas seijiwad ümber-
ringi puude otsas ja kuulasiwad pealt.

„Ei laje!“ Ei laje!“ waaksus wares, „riisulinnu peja
ei laje meie lõhkuda, wiige oma põdra poeg kuhu tahate!“

„See on hirmus ülekohus!“ wihastas tõht, „niijuguſte

pärast peab meie aus onu heast toidust ilma jääma!”

„Ja oma väsinud liikmeid veel waevama,” lisas rebane otša.

„Dõhu pesa ära!” aitas tõhk.
„Mis nõu ei aita, aitab jõud!”

„Pea suu!” hüüdis peoleo.

„Trrrr!” laskis rähu jekka, mis nii palju pidi tähendama, kui: „ei tohi!”

„Sõda, sõda, sõda!” kisendas wares täiest kõrist, teised linnud wõtsiwad selle wastu ja kuulutatiwad sõda metsloomadele.

„Olgu!” mõiras karu ja pühkis higi otša pealt. „Homme tulge kõrge raba peale wälja, siis hakkame peale!”

„Olgu!” karjusiwad teised loomad; — ja sõda oli kuulutatud.

Linnud lendasivad kõrge kuuse otja nõu pidama; loomad läksivad karu koopasje asja arutama.

II.

Kurwalt istusivad linnud kuuse otjast.

„Oli ikka natukene ette vaatamata!“ arwas kurg, „et meie koke waresjele järele karju-

sime. Ega nende meeste wastu palju ei saa! Need on õppinud kiskuma!”

Arwati siia ja sinna, aga midagi ei teatud ette wõtta, mille läbi lindude poole wõit oleks wõinud jääda.

„Ma peastjin korra mesilase elu, kui ta jõkke oli kukkunud,“ ütles meoskas ja ta lubas mulle abiks olla, kui mul häda

käes on! Ehk teaks tema nüüd head nõu anda!”

„Õige, wäga õige!“ wastasivad linnud, „sina mine räägi sellest mesilasele! Aga üks peaks kuulama minema, mis aru metsloomad peawad?“ arwasivad mõned.

Kägu wõttis selle ameti oma peale.

Natukesee aja pärast tuli kogu tagasi. Ka meelekas oma mesilasega oli sinna jõudnud.

„Noh, mis head, või paha kuulda?“ küsivad linnud, kui kukulind tagasi oli tulnud.

„Asjalugu on nõnda,“ seletas kukulind. Nemad pidasid karu koopas aru, kuidas sõdida ja jäiwad järgmise otsuse juurde kindlaks: karu hakkab neile ninameheks, teised on sõdijad, aga rebane seisab

kõrgema koha peal ja hoiab sõda võidumärgiks üleval. Kui sõda lõpeb, siis on võit nende pool, kui ta aga selle maha laseb, siis on häda käes, siis on tarvis jalgadele tuld anda, et eluga peafeda!“

Nii kui mesilane karu nime kuulis, sai ta hirmus vihaseks ja ütles: „Küll mina selle mesikäpale näitan, või tema tahab ninamees olla? Sõbrad,“ hüüdis ta lindudele, „lähme kartmata sõtta! küll ma muretsen, et rebane sõda maha kukub!“

III.

Teisel päeval olivad waenlaste väed koos. Sõja kohaks oli kõrge raba. Loomade pool nähti karu, hunt, ilvest, määra. Isegi jänes wahtis oma suurte silmade ja pika kõrvadega teiste selja tagast välja.

„Kas olete valmis?“ küsis karu.

„Valmis!“ hüüdsid linnud.

„Kas mehilane fiin?“ küsis öö-kull taja.

„Siin,“ jostistas meofas.

Suure müra ja kāraga tormasivad loomad lindude poole. Rebane oli ühe kõrge kännu otsa roninud, filmad suureks ajanud ja saba hästi selga tõstnud.

Korraga lendab mehilane — wiuu! — rebase juurde ja annab talle — wops! — oma terawa nõelaga juust nina pihta!

Tuld tuleb rebasel walu pärast filmist wälja. Ta kargab kännu otsast maha, — ja saba üsna reite wahel.

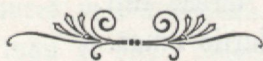
„Häda! mehed, wennad, häda!“ kisendas jänēs, kes hoolega rebase saba oli wahtinud, „rebase saba on üsna maas.“

Mehed, wennad waatawad selja taha. Rebane jookseb, kaapab korra ühe, korra teise kāpaga nina. — Ja saba? — Saba jookseb mööda maad!

„Häda!“ kiwendawad loomad ja pistawad kõik jooksu!
Linnud kihutawad takka järele ja ajawad nad kus seda ja teist!

Loomade häbi oli suur. Nad ei tohtinud oma filmi enam
lindudele näidata. Võrkullil on sellest mõidust veel praegugi
heameel, ja tänapäewani kiwendab ta võsel uhkelt: „Ohoo,
ohoo!“ — nõnda et mets kjab!

2. Kukk, kaks, koer ja oinas.

I.

1. Eidel ja taadil olivad kord kuff, kaks, koer ja oinas. Elasivad nad kõik ilusasti: ei olnud nende wahel tüli, ega riidu. Eit talitas kodus, taat toimetas wälimist tööd, kuff laulis ja siblis, kaks püüdis hiirefid ja silis habet, koer hoidis maja, ja oinas andis willa.

Seal tuli korraga pahandus wahele. Kaks oli terve päewa hiirefid waritsenud, aga mitte ühtegi kinni saanud. Tühja kõhuga oli ta tuppä hiilinud ja seisib seal laua all. Eit tõi aidast piimapiiti, pani laua peale ja läks ise külmast kambriist lusikat tooma, et pütti koorida. Kaks ei jõudnud tühja kõhtu enam kannatada, hüppas laua peale ja hakkas ise pütti koorima. Perenaine tuli tagasi ja kaks sai luuawart.

2. Nutab waesekene kuuri all ja paitab oma pead.

„Kulla tubane turtju!“ küsib kuff, „miks kiisu nutab?“
Ja kiisu rääkis oma õnnetust.

„O—oh!“ pani koer imeks.

„Ei ole hä—ää!“ kaebas oinas.

3. „Kuhu see kaks nüüd pidi minema?“ taples eit.
„Wõi juba püti kallale jooksmä! Ja eit rääkis taadile, kes õue peal jahka parandas, loo ära.

„Wanaks lähed,“ sõnas taat, „ei jõua enam hiirefid püüda!“

„Pole neist õige suurt asja enam ühestgi!“ pahandas eit!

„Wanad! Tarwis ära anda!“

„Kellele ja annad?“ küsis taat, „kes niisuguseid tahab?“

„Noh, kuke tapame ära; kassi ja koera wiskame jõkke ja oinast saab ifka naha hinna!“

„Küll on hull!“ kaebas kuff.

„Ei ole hä!“ kurtis oinas.

„No—noh!“ haukus koer.

„Mehe — wennad, põgeneme ära!“ jübandas kaks.
Lähme minema!

II.

1. Põõsas kuulis, teine nägi, kolmas küsis: „kus te' läh'te?“

„Ära!“ hüüdsivad loomad — ja põgenesivad.

2. Dõjeks jõudsid reisimehed palju metsa fiske. Kõigil neljal on kõhud tühjad.

Kaas, kaval mees, vaatab ümber, — eemalt paistab maja. Lähivad reisimehed maja ligidale ja tunnistavad. Maja on seeft walge, laua peal seisawad kõikugused jõögid ja joogid, ja mehed istuwad seal juures ja pidustawad.

„Ei see küll õige lugu ei ole,“ räägib koer, kes toas eide ja taadi käest palju oli kuulnud. „Need on rõõmlid!“

„Kuulge!“ annab ta siis nõu. „Ajame need furjad inimesed siit minema ja asume ise fiske elama!“

„Nõu on küll hea,“ seletab kaks, „aga kuidas neist jagu saada?“

„Bole wiga!“ õpetab koer, „sina oinas jää afna alla seisma, mina ronin sinu selga; kaks hüppab minu kufile, aga kassi kaela peale asub kuff — ja siis, mehed — wennad, — kishendame, kuidas igaüks mõistab!“ Neil on kõigil süda hirmu täis!

3. Kuidas räägitud, nõnda tehtud. Reisimehed ronisid üksteise kufile ja kishendasid ühekorraga, kuidas igaüks oskas.

„Wõtke rõõwliid finni—i—i!“ hüüdis kuff.

„Ei ole hä—ää!“ karjus oinas oma juud wastu afna klaasi hoides.

„Au—au— autumad loomad!“ haukus koer.

Kaks tegi aga nii hirmuist healt, et oinal jalad üsna nõrgaks läksiwad.

Rõõwliid ehmatasiwad, kargasiwad püsti—: kole neljapeaga elukas seisis afna taga, keda keegi weel enne ei olnud näinud, — ja andsivad jalgadele tuld.

4. Reisimehed asusiwad aga majasse, sõiwad kõhud täis ja mõib olla, et weel praegugi seal elawad, kui nad ära ei ole jurnud.

3. Kaks külma.

I.

Oli külm talwe hommik. Puud seiswad hõbe-härmas, lumi jätendas kuu paistel, nagu oleks ta klaaspärlitega üle küllwatud olemat.

Seda oliwad kõik külmad pojad teinud. Rahulikult sammutusid nad mööda metsa-teed edasi ja rõõmustasid oma nalja üle. Igalpool valitses hurma-waikus.

Korraga . . . till, till, till! . . . Mehed waatasid ümber . . . Selja taga oli posti-tõld, jelle järele sõitis talumees reega. Tõllas istus suure kajakas sees: waevalt nina ots paistis välja, aga ree peal lamas kottukeritult keegi inimene, nagu furnu.

„Ometi on veel hingelisi näha!“ lausus wanem külm pahaga. Ka noorem sai pahaseks, et nende tööd segati.

„Lähme ja külmetame need ära!“ sõnas noorem poeg. „Wõta ja see kajakaga mees käsile, ja nagu wanem ja tugewam, ma katfun jelle tagumisele toime saada!“

„Olgu!“ naeris wanem wend . . . Ja mõlemad hüppasid sõitjatele järele . . .

II.

Istub teisel õhtul wanem wend puu all ja ootab nooremat: ei tule teine, ega tule!

Viimaks ometi ilmus noorem wend.

„Kus ja nii kaua olid?“ küsis wanem.

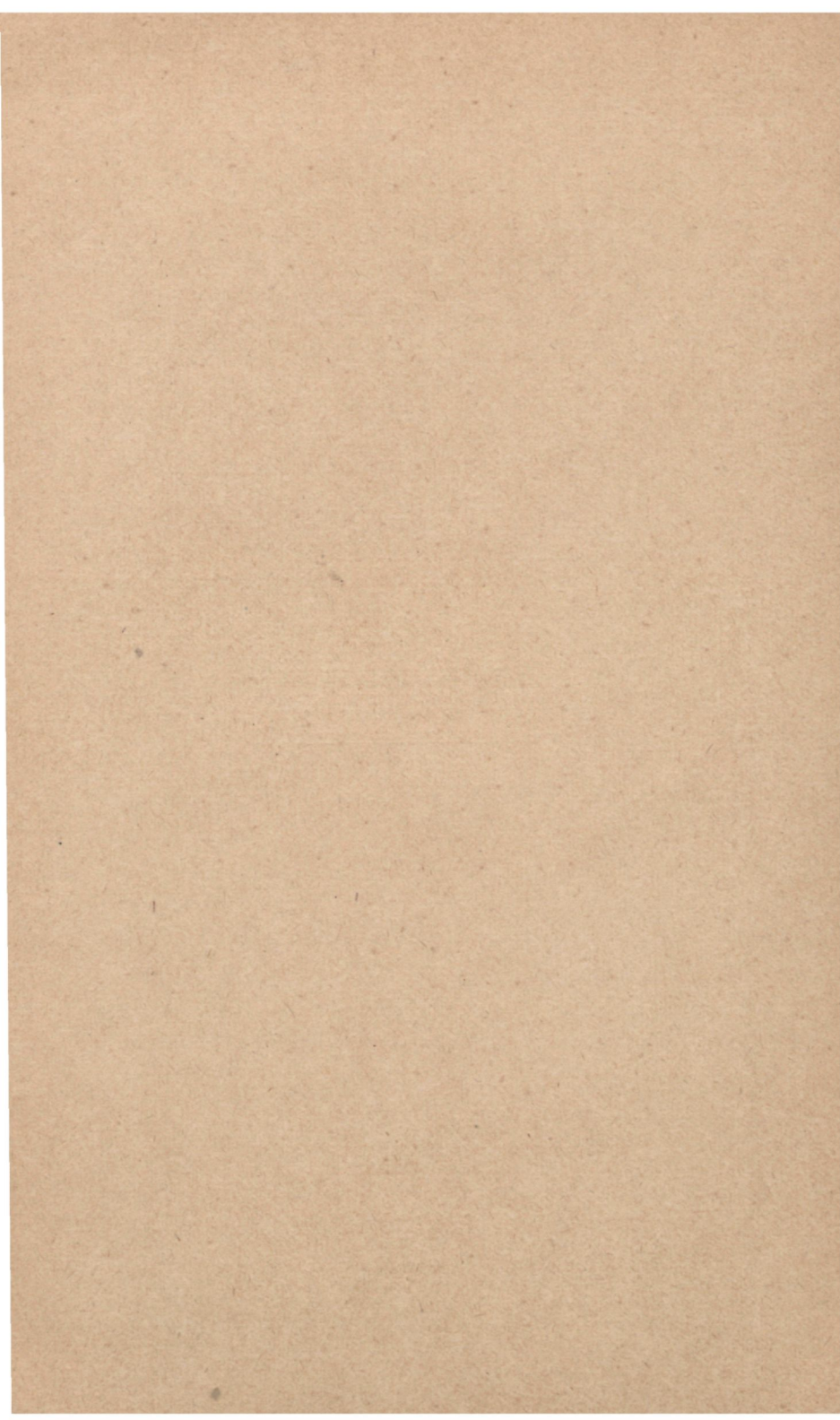
Noorem tegi suured filmad ja oigas: „Oh, ära päri! Tänu Jumalale, et hing veel sisse jäi. Kuidas fina omaga walmis said?“

„Minu asi läks ruttu,“ vastas wanem külm. „Ma kar-
gasin tasahiljusest saani peale. Pugesin isandale põue ja hak-
kasin näpistama. Tema kiskus ennast ikka koomale ja koo-
mamale; mina pugedin aga ikka jüdamale ligidamale. . . Warsti
oleksin omaga üsna walmis saanud, kuid postijaam tuli kätte,
kutjar ajas isanda ülesse ja talutas tuppa. . . Aga kuidas
sinu käsi käis?“

„Oh, ära räägi!“ vastas noorem haledalt. „Ma kar-
gasin ka ree peale ja tormasin kõhe mehe kallale. Aga tema?
Tema — lipsti! — ree pealt maha ja ree järele jooksmas.
Wihub ise kätega!; waata, et filmi ära ei löhu! „Dot’ oot!“
mõtlesin ma, „küll ma sinust asja saan!“ Pidas teine hobuse
paigal, wiskas jellele wana waiba peale ja hakkas ise puid
raiuma. Ma katsusin kõrwalt teist puudutada, — põletasin
näpud ära: teine üsna aurub juba! Wiimaks wiskas kasuka-
natukest ka seljast maha ja hakkas westi-wäel töösse. „Soo!
nüüd on paras aeg!“ arwasin ma. „Ma poen ju kasuka sisse!“
Tehud! Lõuna ajal hakkab mees kasukat selga ajama. Kat-
sub, kasukas kõwa nagu juurikas. Ma naeran. Aga mu
naer läks nutuks. Ta mäsib kasuka rulli ja hakkab puu-
haluga kolkima. Tuli tuli mul filmist välja. Siis wõttis
wiimaks kasuka ja hakkas tule peal paistma. Hing oli mul
niidiga kaelas: katju, kuidas weel jalad kasuka karwade sees
kätte jaad! Wiimaks ometi peasesin tulema! Aga kõik mu
fondid walutawad!“

„Teine kord ole targem!“ naeris wanem külm, et ja
enam töömehe kallale ei jookse!“

Hind 15 fop.

